

فصل ۱ : زنگ علوم

ردیف	نام مبحث	تعداد سؤال	پاسخ‌های صحیح بیشتر از %۸۰	پاسخ‌های صحیح بین %۷۰ تا %۸۰	پاسخ‌های صحیح کمتر از %۷۰
۱	زنگ علوم	۱۹	۲	۱۱	۶

در صورت هر سؤال سه نشانه زیر را مشاهده می‌کنید:

درصد پاسخ صحیح

درصد مراجعه

سطح دشواری

میزان درصد پاسخ‌های درست و نادرست، درصد پاسخ‌گویی است و برابر با نسبت تعداد دانش‌آموختان است که به سؤال پاسخ داده‌اند خواه درست یا نادرست به تعداد کل شرکت‌کنندگان در آزمون.

مجموع درصد پاسخ‌های درست و نادرست، درصد مراجعه است و برابر با نسبت تعداد دانش‌آموختان است که به سؤال پاسخ داده‌اند خواه درست یا نادرست به تعداد کل شرکت‌کنندگان در آزمون.

سؤالات آزمون‌ها در هر سال و در هر آزمون، بر اساس درصد پاسخ‌گویی به سؤال‌ها به ۱۰ دهک تقسیم شده‌اند که دهک ۱ بیش ترین میزان پاسخ‌گویی و دهک ۱۰ کمترین میزان پاسخ‌گویی را دارد.

علوم پنجم دبستان

چکیده اول

مراحل کار پژوهشگران و دانشمندان:

۱- مشاهده: به کارگیری تمام حواس پنجگانه

۲- پرسش: پرسش‌هایی که در ذهن آن‌ها ایجاد می‌شود.

۳- پیش‌بینی: با توجه به مشاهدات و مطالعات، یک فرضیه برای جواب سوال‌های خود طرح می‌کنند.

۴- آزمایش: برای پی بردن به درستی یا نادرستی فرضیه و پیش‌بینی خود به آزمایش می‌پردازند.

۵- نظریه: درصورتی که نتایج حاصل با پیش‌بینی منطبق بود نظریه به وجود می‌آید.

(سوال ۱) **راهنمای ۱:** یک کاوشگر برای کاوش کردن، قبل از هر کاری نیاز دارد تا مشاهده قوی داشته باشد.**(سوال ۲)** **راهنمای ۲:** هر پیش‌بینی باید آزموده شود تا درستی یا نادرستی آن مشخص شود.**(سوال ۳)** **راهنمای ۳:** نظر هر فرد در مورد موضوعی علمی، در صورتی که اثبات نشده باشد، یک فرضیه یا پیش‌بینی است.**(سوال ۴)** **راهنمای ۴:** یک شکل صحیح از تحقیقات علمی به صورت بررسی تأثیر X بر Y است. اگر در این مورد فرضیه‌ای بیان کنیم، می‌گوییم پیش‌بینی کرده‌ایم.**(سوال ۵)** **راهنمای ۵:** یک شکل صحیح از پیش‌بینی در تحقیقات علمی: «هرچه X بیشتر یا کمتر شود، Y بیشتر یا کمتر می‌شود».**(سوال ۶)** **راهنمای ۶:** مشاهده صرفاً با حس بینایی نیست، بلکه با سایر حواس پنجگانه هم صورت می‌گیرد.**(سوال ۷)** **راهنمای ۷:** پس از اینکه اطرافمان را به خوبی بررسی کردیم، قطعاً سؤالاتی در مورد جهان برای ما ایجاد می‌شود.**(سوال ۸)** **راهنمای ۸:** هر چه دقیق‌تر باشیم و به محیط بیشتر تر دقت کنیم، متوجه می‌شویم که سؤالات بسیاری وجود دارند که ما پاسخ آن‌ها را نمی‌دانیم.**(سوال ۹)** **راهنمای ۹:** هر چه پنهانی بال فرفه کمتر باشد، زودتر به زمین می‌رسد.**(سوال ۱۰)** **راهنمای ۱۰:** رنگ یک فرفه تفاوتی در زودتر یا دیرتر رسیدن آن به زمین ایجاد نمی‌کند.**(سوال ۱۱)** **راهنمای ۱۱:** در رابطه با افتادن فرفه به روی زمین، هم فاکتور تعداد دور زدن به هنگام سقوط برای ما اهمیت دارد.**(سوال ۱۲)** **راهنمای ۱۲:** گوشت در دمای بالاتر زودتر و بیشتر فاسد می‌شود.**(سوال ۱۳)** **راهنمای ۱۳:** وارد کردن نیروی بیشتر به یک جسم باعث شتاب بیشتر آن می‌شود.**(سوال ۱۴)** **راهنمای ۱۴:** نور، آب و خاک و مواد غذایی از عوامل مؤثر در رشد یک گیاه هستند.**(سوال ۱۵)** **راهنمای ۱۵:** در دمای بالاتر قند و شکر بیشتر در آب حل می‌شوند.**(سوال ۱۶)** **راهنمای ۱۶:** اگر هر بار یک آزمایش را تکرار کنیم و به نتیجه یکسان بررسیم، باز هم ممکن است یک بار خطای داشته باشیم یا به نتیجه متفاوت بررسیم.**(سوال ۱۷)** **راهنمای ۱۷:** هر چه جرم فرفه بیشتر باشد زودتر سقوط می‌کند.**(سوال ۱۸)** **راهنمای ۱۸:** جنس هر جسم در آزمایش‌های مختلف، می‌تواند بر فرایند آزمایش مؤثر باشد.**(سوال ۱۹)** **راهنمای ۱۹:** قبل از نتیجه‌گیری در مورد هر موضوع، باید در شرایط استاندارد و درست آن را آزمایش کنیم.

۱. اولین و آخرین مرحله در یک کاوش علمی چیست؟ (به ترتیب از راست به چپ)

(۱) ایجاد پرسش - نتیجه‌گیری

(۲) مشاهده - انجام آزمایش

(۳) مشاهده - نتیجه‌گیری

(۴) پیش‌بینی - مشاهده

درصد مراجعت: %۹۷

درصد پاسخ صحیح: %۸۰

آبان ۱۳۹۸

درصد مراجعت: %۹۳

درصد پاسخ صحیح: %۷۹

مرداد ۱۴۰۰

۲. رضا و دوستش می‌خواستند تأثیر میزان شوری آب بر سرعت حل شدن شکر در آن را بررسی کنند. رضا پس از فکر کردن گفت: «به

نظر من هر چه آب شورتر باشد، شکر در آن سریع‌تر حل می‌شود.» این جمله بیانگر کدام مرحله از مراحل یک روش علمی است؟

(۱) پیش‌بینی

(۲) جمع‌آوری اطلاعات

(۳) آزمایش

درصد مراجعت: %۹۵

درصد پاسخ صحیح: %۷۵

شهریور ۱۳۹۷

۳. احمد و دوستش می‌خواستند تأثیر میزان شوری آب بر سرعت حل شدن شکر در آن را بررسی کنند. احمد پس از فکر کردن گفت: «به

نظر من هر چه آب شورتر باشد، زودتر بخار می‌شود.» این جمله بیانگر کدام از مراحل یک کاوش علمی است؟

(۱) طرح پرسش

(۲) انجام آزمایش

(۳) پیش‌بینی

درصد مراجعت: %۸۸

درصد پاسخ صحیح: %۷۱

شهریور ۱۳۹۷

- ۵.** داود می‌گوید: «به نظر من هرچه نور بیش تری به گیاه بتابد، گیاه بهتر رشد می‌کند». این جمله بیانگر کدام یک از مراحل روش علمی می‌باشد؟
- درصد مراجعت: %۸۵
درصد باسخ صحیح: %۶۳
مرداد ۱۴۰۲
- (۱) مشاهده دقیق
(۲) طرح پرسش
(۳) پیش‌بینی
(۴) نتیجه‌گیری
- ۶.** هر کاوش علمی از کدام مرحله شروع می‌شود؟
- درصد مراجعت: %۹۲
درصد باسخ صحیح: %۷۱
مهر ۱۳۹۶
- (۱) انجام آزمایش
(۲) نتیجه‌گیری
(۳) مشاهده
(۴) پیش‌بینی
- ۷.** در یک کاوش علمی، طرح پرسش بعد از کدام مرحله صورت می‌گیرد؟
- درصد مراجعت: %۹۳
درصد باسخ صحیح: %۷۰
شهریور ۱۴۰۰
- (۱) مشاهده کردن
(۲) ارائه‌ی پیش‌بینی
(۳) آزمایش کردن
(۴) نتیجه‌گیری
- ۸.** چرا پرسش‌هایی در ذهن دانشمندان ایجاد می‌شود؟
- درصد مراجعت: %۸۳
درصد باسخ صحیح: %۶۳
مرداد ۱۴۰۲
- (۱) چون دانشمندان با هوش تراز ما هستند.
(۲) چون به پدیده‌های اطراف خود دقت می‌کنند.
(۳) دانشمندان در ذهنشان پرسش ایجاد نمی‌شود، بلکه فقط به پرسش‌های دیگران پاسخ می‌دهند.
(۴) زیرا آزمایش‌های زیادی انجام می‌دهند.
- ۹.** کدام فرفه دیرتر به زمین می‌رسد؟ (جنس فرفه‌ها و تمام موارد به جز موردي که آن را تغییر می‌دهیم برای فرفه‌ها یکسان در نظر گرفته شود.)
- درصد مراجعت: %۹۵
درصد باسخ صحیح: %۸۲
آذر ۱۴۰۱
- (۱) فرفه با تعداد بال‌های کمتر
(۲) فرفه با پهنهای بال زیاد
(۳) فرفه با کاغذ رنگ روشن
(۴) فرفه با پهنهای بال کمتر
- ۱۰.** دو فرفه را از ارتفاع یکسان رها می‌کنیم. اگر ..... یا ..... با هم متفاوت باشند، زمان فرود آمدن آن‌ها به زمین متفاوت خواهد بود.
- درصد مراجعت: %۹۲
درصد باسخ صحیح: %۸۱
فروردین ۱۴۰۳
- (۱) بال فرفه - دم فرفه
(۲) رهاکننده‌ی فرفه - رنگ کاغذ فرفه
(۳) بال فرفه - دمای هوا هنگام انداختن فرفه
(۴) بال فرفه - رنگ کاغذ فرفه
- ۱۱.** با توجه به کتاب درسی، هدف از کاوش فرفه‌های چرخان، اندازه‌گیری ..... با ..... است.
- درصد مراجعت: %۹۰
درصد باسخ صحیح: %۷۹
آبان ۱۴۰۱
- (۱) زمان رسیدن فرفه به زمین - رنگ‌های مختلف فرفه
(۲) زمان رسیدن فرفه به زمین - پهنهای بال مختلف
(۳) تعداد دور فرفه - پهنهای بال مختلف
(۴) تعداد دور فرفه - گیره مورد استفاده در فرفه
- ۱۲.** در یک کاوشگری، اگر بخواهیم تأثیر دمای محیط بر سرعت فاسد شدن گوشت را بررسی کنیم، کدام مورد را باید تغییر دهیم؟
- درصد مراجعت: %۸۹
درصد باسخ صحیح: %۷۰
مرداد ۱۳۹۷
- (۱) نوع گوشت
(۲) مقدار گوشت
(۳) رطوبت محیط
(۴) دمای محیط
- ۱۳.** سینا می‌خواهد با یک آزمایش نشان دهد که اگر به یک جسم نیروی بیشتری وارد کنیم آن جسم سریع‌تر حرکت می‌کند. او برای انجام این کار از ماشین اسباب‌بازی استفاده می‌کند و آن را هر بار هل می‌دهد و با زمان‌سنج زمان رسیدن آن به انتهای مسیر را اندازه‌گیری می‌کند. عاملی که او هر بار باید تغییر دهد کدام است؟
- درصد مراجعت: %۸۷
درصد باسخ صحیح: %۶۶
آبان ۱۴۰۲
- (۱) زمان رسیدن
(۲) جرم ماشین
(۳) نیرویی که با آن ماشین را هل می‌دهد
(۴) مسیر حرکت ماشین

۱۴. در تعطیلات عید، علی به همراه خانواده‌ی خود به جنگل‌های گلستان سفر کرده است. او در این سفر مشاهده کرد ارتفاع درخت‌های مختلف با هم متفاوت است. او پیش‌بینی‌ای انجام داد: «هرچه نور رسیده به یک درخت بیشتر باشد، رشد آن سریع‌تر خواهد بود». او برای آزمایش درستی پیش‌بینی خود، کدام‌یک از عوامل زیر را باید تغییر دهد؟

	% ۸۸
	% ۷۱
	۱۴۰۲

- (۱) نوع و ترکیب خاک
 (۲) میزان نور
 (۳) میزان آب

۱۵. دانش آموzan یک کلاس می‌خواستند تأثیر دمای آب بر سرعت حل شدن جبه قند در آب را بررسی کنند. آن‌ها تعدادی لیوان مشابه با مقدار آب برابر برداشتند. آب درون لیوان‌ها دماهای مختلفی داشت. در داخل هر لیوان یک جبه قند که اندازه‌های آن‌ها یکسان بود، انداختند و زمان حل شدن آن‌ها را در دفترچه‌ی خود نوشتند. در این کاوشگری، آن‌ها به ترتیب چه چیزی را تغییر داده‌اند و چه چیزی را اندازه گرفته‌اند؟

	% ۸۳
	% ۶۹
	۱۴۰۰

- (۱) دمای آب-نوع آب
 (۲) دمای آب-زمان حل شدن جبه قند
 (۳) نوع آب-دمای آب

۱۶. برای اینکه از نتایج به‌دست آمده از آزمایش مطمئن شویم باید چه کنیم؟

(۱) با انجام یک بار آزمایش، اگر نتیجه مثبت و درست باشد کافی است.
 (۲) آزمایش تنها در صورتی باید دوباره تکرار شود که نتیجه‌ی آن منفی یا غلط باشد.
 (۳) اگر نتیجه‌ی آزمایش مثبت یا منفی باشد، برای اطمینان باید چند بار تکرار شود.
 (۴) تکرار آزمایشات بستگی به موضوع آزمایش دارد.

۱۷. در یک کاوشگری، می‌خواهیم تأثیر تعداد گیره‌های متصل به دم فرفره‌ی چرخان کاغذی را بر زمان فرود آمدن آن، بررسی کنیم.

	% ۹۴
	% ۶۸
	۱۳۹۸

- (۱) طول بال فرفره
 (۲) تعداد گیره‌های متصل به دم فرفره
 (۳) پهنای بال فرفره
 (۴) رنگ کاغذ

۱۸. کدام عامل در مدت زمان رسیدن فرفره‌ی چرخان کاغذی به زمین تأثیری ندارد؟

(۱) جرم فرفره
 (۲) رنگ کاغذ فرفره
 (۳) جنس فرفره
 (۴) ارتفاع رها کردن فرفره

	% ۹۲
	% ۷۵
	۱۳۹۷

۱۹. کدام‌یک از جملات زیر نادرست است؟

- (۱) هر چه ارتفاع رهاسازی فرفره چرخان کاغذی بیشتر باشد، فرفره دیرتر به زمین می‌رسد.
 (۲) در کاوشگری فرفره‌های چرخان کاغذی هر چه زمان را دقیق اندازه‌گیری کنید، مشاهده‌ی شما دقیق‌تر خواهد شد.
 (۳) در هر کاوشن علمی، مرحله‌ی بعد از مرحله‌ی پیش‌بینی، مرحله‌ی نتیجه‌گیری است.
 (۴) هر چه جرم گیره‌های آویزان شده به دم فرفره بیشتر باشد، فرفره چرخان کاغذی زودتر به زمین می‌رسد.

پاسخ‌چی

۱۴۱

تعداد کل نکته

۱۴۹

تعداد کل راهنمای پاسخ‌گویی

علوم پنجم دبستان

پاسخ تشریحی فصل اول

۶. گزینه «۴»

کاوش‌های علمی با مشاهده شروع شده و با ایجاد پرسش و پیش‌بینی ادامه می‌یابد.

مشاهده یعنی جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از اندازه‌های حسی مختلف.

۷. گزینه «۱»

کاوش‌های علمی با مشاهده شروع شده و باعث می‌شود مشاهده‌گر پرسشی را مطرح کند. (طرح پرسش)

۷۰٪ دانش آموزان به این سؤال پاسخ صحیح داده‌اند، چرا که مرحله به مرحله کاوش علمی را که در نکته زیر آمده است، به خوبی باد گرفته‌اند.

مراحل کاوش علمی به صورت «مشاهده → ایجاد پرسش → پیش‌بینی → آزمایش → نتیجه‌گیری» است.

۸. گزینه «۲»

دانشمندان به پدیده‌های اطراف خود توجه می‌کنند؛ در نتیجه، پرسش‌هایی در ذهن آن‌ها ایجاد می‌شود. آن‌ها برای یافتن پاسخ پرسش‌های خود کاوش می‌کنند.

۹. گزینه «۲»

در بررسی اثر اندازه پهنه‌ای بال بر زمان رسیدن فرفره به زمین، فرفه‌های که پهنه‌ای بال کمتری دارد، زودتر به زمین می‌رسد. همچنین در بررسی اثر تعداد بال بر زمان رسیدن فرفره به زمین، فرفه‌ای با تعداد بال بیشتر دیرتر به زمین می‌رسد. رنگ فرفره اثر چندانی بر زمان رسیدن فرفره به زمین ندارد.

۸۲٪ دانش آموزان به این سؤال پاسخ صحیح داده‌اند، چرا که باد گرفته‌اند هر چه پهنه‌ای بال فرفره زیاد باشد، مدت زمان رسیدن آن به سطح زمین بیشتر است.

فرفره با پهنه‌ای بال کمتر و تعداد بال کمتر، زودتر به زمین می‌رسد و فرفره با پهنه‌ای بال بیشتر و تعداد بال بیشتر، دیرتر به زمین می‌رسد.

۱۰. گزینه «۱»

اگر بال یا دم فرفه‌ها یکسان نباشد، زمان فرود آمدن فرفه‌ها متفاوت خواهد شد. بال پهنه‌تر و دم کوتاه‌تر باعث می‌شود زمان فرود آمدن فرفه بیشتر شود و بالعکس.

زمان رها کردن، رنگ فرفره، دمای هوا و رهایتندۀ فرفره تأثیری بر زمان فرود فرفره ندارند.

فصل ۱: زنگ علوم

۱. گزینه «۳»

مراحل کاوش علمی به صورت «مشاهده → ایجاد پرسش → پیش‌بینی → آزمایش → نتیجه‌گیری» است. بنابراین اولین و آخرین مرحله در کاوش علمی به ترتیب مشاهده و نتیجه‌گیری است.

۸۰٪ دانش آموزان به این سؤال پاسخ صحیح داده‌اند، چرا که به مراحل کاوش علمی یعنی «مشاهده → ایجاد پرسش → پیش‌بینی → آزمایش → نتیجه‌گیری» مسلط بوده‌اند.

۲. گزینه «۱»

با طراحی و انجام آزمایش، می‌توان به درستی یا نادرستی پیش‌بینی انجام شده، پی برد.

بعد از مشاهده و ایجاد پرسش، پیش‌بینی نسبت به آن سؤال مطرح شده و با آزمایش می‌توان صحت آن را مورد بررسی قرار داد.

۳. گزینه «۱»

گفتة احمد، یک پیش‌بینی است که بلافضله بعد از مشاهده و ایجاد پرسش مطرح می‌شود.

پیش‌بینی، پیشنهاد یک پاسخ احتمالی برای یک پرسش علمی است که می‌تواند درست یا غلط باشد و با آزمایش می‌توان صحت آن را بررسی کرد.

۴. گزینه «۳»

عبارت بیان شده توسط رضا، پیش‌بینی است. پیش‌بینی یک پاسخ احتمالی به پرسش ایجاد شده بعد از مشاهده است که می‌تواند درست یا نادرست باشد.

۷۱٪ دانش آموزان به این سؤال پاسخ صحیح داده‌اند، چرا که باد گرفته‌اند پیش‌بینی همان پاسخ احتمالی به پرسشی است که در ذهن ما شکل می‌گیرد. بعد از پیش‌بینی ما باید دنبال این باشیم که آیا پیش‌بینی ما درست است یا نه؟

۵. گزینه «۳»

با توجه به صورت سؤال متوجه می‌شویم که داود نظر خودش را در مورد میزان نور و رشد گیاه می‌گوید و برای بررسی بیشتر آزمایشی انجام نداده است، پس جمله داود یک پیش‌بینی است.

پیش‌بینی پاسخ احتمالی برای یک پرسش است، که ممکن است این پاسخ درست یا نادرست باشد که درستی و یا نادرستی آن باید از طریق انجام آزمایش بررسی شود.

۱۱. گزینهٔ «۲»
۵۸٪ دانش‌آموزان به این سؤال پاسخ صحیح داده‌اند، چرا که از کاوشگری کتاب درسی یاد گرفته‌اند برای به دست آوردن نتیجه درست‌تر در آزمایشات، هر آزمایش را ۳ بار تکرار کنند.

۱۷. گزینهٔ «۲»
به دلیل بررسی اثر تعداد گیره‌های متصل به دم فرفره کاغذی بر زمان رسیدن فرفره به زمین، باید تعداد گیره‌ها را کم و زیاد کرده و زمان رسیدن فرفره به زمین را اندازه گرفت.

نکته
با اتصال گیره‌های فلزی به دم فرفره کاغذی، جرم فرفره افزایش یافته و سریع‌تر به زمین می‌رسند.

۱۸. گزینهٔ «۲»
رنگ مورد استفاده برای ساخت کاغذ تأثیر چندانی بر زمان فروود آمدن فرفره به زمین ندارد. هر چه ارتفاع بیش‌تر و جرم جسم کم‌تر باشد دیرتر به زمین می‌رسد.

۱۹. گزینهٔ «۲»
۷۵٪ دانش‌آموزان به این سؤال پاسخ صحیح داده‌اند، چرا که یاد گرفته‌اند عواملی مثل جرم، جنس و ارتفاع رها شدن فرفره در مدت زمان رسیدن آن به زمین نقش دارند ولی رنگ فرفره تأثیری در این مدت زمان ندارد.

نکته
نکتهٔ ۱: جنس فرفره یکی از عوامل مهم مؤثر بر زمان رسیدن فرفره به زمین است. برای مثال، یک فرفره با کاغذ مقوا سریع‌تر از یک فرفره از جنس کاغذ معمولی به زمین می‌رسد.
نکتهٔ ۲: عوامل مختلفی در زمان رسیدن فرفره به زمین مؤثر هستند. مثل: تعداد بال فرفره، طول پهنه‌ای بال فرفره، جنس بال فرفره، وزن فرفره و ...

۲۰. گزینهٔ «۳»
در یک کاوش علمی، بعد از پیش‌بینی، مرحله انجام آزمایش است. نتیجه‌گیری آخرین مرحله کاوش علمی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینهٔ «۱»: با افزایش ارتفاع فرفره از سطح زمین، فرفره دیرتر به زمین می‌رسد.
گزینهٔ «۲»: به طور کلی، در اندازه‌گیری‌های مختلف، همواره خطأ وجود دارد اما با اندازه‌گیری دقیق‌تر می‌توان مشاهده انجام شده را دقیق‌تر کرد.
گزینهٔ «۴»: هرچه جرم فرفره بیش‌تر باشد، زمان رسیدن آن به زمین زودتر خواهد بود.

۱۱. گزینهٔ «۲»
در کاوش فرفره‌های چرخان، برای بررسی تأثیر پهنه‌ای بال فرفره بر زمان رسیدن آن به زمین، طول پهنه‌ای بال را تغییر داده و زمان رسیدن فرفره به زمین را اندازه‌گیری می‌کنند.

نکته
برای بررسی تأثیر یک عامل بر زمان رسیدن فرفره به زمین، آن عامل را تغییر داده و بقیه عوامل را ثابت نگه می‌داریم.

۱۲. گزینهٔ «۳»
برای بررسی اثر دما بر سرعت فاسد شدن گوشت، دما را باید تغییر داده و سایر عوامل مختلف را ثابت نگه داشته و زمان فاسد شدن گوشت را اندازه‌گیری کرد.

نکته
در بررسی اثر یک عامل بر یک پدیده، تنها همان عامل را تغییر داده و پدیده اتفاق افتاده را اندازه‌گیری می‌کنیم.

۱۳. گزینهٔ «۳»
سینا می‌خواهد تأثیر نیرو بر سرعت جسم را مشخص کند، پس باید در آزمایش نیرو را تغییر دهد و زمان رسیدن ماشین را اندازه‌گیری کند و سایر عوامل را ثابت نگه دارد.

۱۴. گزینهٔ «۶»
با انجام کاوشگری‌های کتاب درسی متوجه شده‌اند که فقط عاملی را که می‌خواهیم تأثیر آن را بررسی کنیم باید تغییر دهیم و بقیه عوامل را باید ثابت نگه داریم.

نکته
برای اندازه‌گیری سرعت جسم در این آزمایش، زمان رسیدن ماشین به انتهای مسیر را اندازه‌گیری می‌کنیم و هر چه زمان رسیدن به انتهای مسیر کم‌تر شود یعنی سرعت ماشین بیش‌تر شده است.

۱۵. گزینهٔ «۲»
در این آزمایش علی باید هر بار میزان نور را تغییر دهد و سرعت رشد را اندازه‌گیری کند تا به درستی یا نادرستی پیش‌بینی خود برسد.

۱۶. گزینهٔ «۳»
با توجه به بررسی اثر دما بر سرعت حل شدن حبه قند، دما باید تغییر داده شود و سرعت حل شدن حبه قند در هر مرحله اندازه‌گیری شود.

۱۷. گزینهٔ «۴»
در یک روش علمی تکرار آزمایش باعث به دست آمدن نتیجه دقیق‌تر و همین‌طور باعث اطمینان بیش‌تر درباره جواب به دست آمده می‌شود.